

Nasjonal deleksamen i rettsanvendelse for master i barnevern og master i barnevernsfaglig arbeid

BOKMÅL

Dato: 10.04.2024

Eksamenstid: 9:00-13:00

Hjelpemiddel: Lovdata Pro

Oppgi bare kandidatnummer, og ikke andre identitetsmarkører, slik som emnekode eller institusjonstilhørighet, i besvarelsen.

Peder er 16 år gammel. Han er stor og sterk for alderen, og har gjennom hele barndommen drevet med kraftsporter som kulestøt og vektløfting. Omsorgssituasjonen hjemme var stabil inntil foreldrene skilte seg for rundt 2 år siden. Foreldrene håndterte ikke bruddet særlig godt, og Peder tok dette tungt. Han har opplevd de siste 2 årene som et stort kaos. Som følge av dette har Peder opparbeidet seg et voldsomt temperament, som jevnlig går ut over både gjenstander og personer rundt ham.

Peders foreldre kontaktet barnevernstjenesten som iverksatte ulike hjelpetiltak til støtte for familien. Da Peders onkel Ragnar fikk høre om Peders vanskeligheter, kontaktet han Peder. Ragnar er tidligere norgesmester i vektløfting og leder i dag vektløfterklubben Storevik Atletklubb som ligger noen mil unna Peders bosted. Peder har alltid sett opp til onkelen, og de to trente iblant sammen inntil det ble vanskelig hjemme hos Peder. Ragnar foreslo at Peder kunne delta i fellestreningen hos Storevik Atletklubb hver torsdag. Han trodde dette ville bidra til at Peder ble stimulert til å bruke energien sin på sunne aktiviteter. Peder ble giret av ideen. Han fikk hjelp av onkelen til å søke barnevernstjenesten i Lillevik om hjelpetiltak, i form av støtte til å dra på ukentlige treninger i Storevik. Dette inkluderte transport til og fra treningene, samt penger til klubbmedlemskap og nødvendig utstyr som sko og belte.

Barnevernstjenesten avsto søknaden fordi Peders ønske var for kostbart. Barnevernstjenesten viste til at det fantes treningssentre i nærområdet hvor Peder kunne oppleve mestring og treningsglede, og hvor barnevernstjenesten kunne gi støtte til medlemskap. Peder var skuffet, men verken han eller foreldrene var motivert for å klage på vedtaket.

Dagen etter sendte Ragnar en e-post til barnevernstjenesten hvor han fremmet en klage på vedtaket. Ragnar påstod at han hadde klagerett. Han argumenterte med at det ville være sunt for Peder å omgås folk som satser seriøst på vektløfting. Saksbehandleren svarte Ragnar og påstod at Ragnar ikke hadde klagerett, fordi han ikke var part i saken.

Hjelpetiltakene viste seg å ikke ha tilstrekkelig effekt, og etter hvert maktet ikke foreldrene lenger å håndtere Peder. For et par måneder siden ble han plassert på barnevernsinstitusjon i medhold av barnevernsloven kapittel 6.

Peder hadde ikke noe kjent rusproblem før han flyttet til institusjonen. Han hadde selv uttalt at han hadde prøvd alkohol noen ganger, men han likte ikke smaken. Han sa han aldri hadde prøvd andre rusmidler siden rusmisbruk ikke var forenlig med å drive med kraftsport. De ansatte på institusjonen var imidlertid bekymret for at Peder kunne være i risikozonen for å begynne med rusmidler. På skolen hang han tidvis sammen med en gjeng som var kjent for å selge hasj. Peder nektet for at han drev med det. Han mente at han måtte få lov til å ha kompis som var litt utenfor normalen. En dag fortalte en av de andre ungdommene på institusjonen at han hadde sett Peder motta noe fra en annen på skolen. Han hadde stått på avstand, og så derfor ikke hva det var, men det så ut som en pose med tabletter. Jørgen, den ansatte som fikk denne opplysningen, ble nå svært bekymret for at Peder var på vei til å bli dratt inn i et rusmiljø. Han tok kontakt med lederen av institusjonen og fortalte hva han hadde fått vite. Jørgen var tydelig på at det var viktig å avdekke eventuell bruk eller salg av rusmidler tidlig. Lederen var enig i dette og fattet vedtak om kroppsvisitasjon.

Da Peder kom til institusjonen, ventet Jørgen og en annen ansatt på han. Jørgen sa at han hadde en mistanke om at Peder var i besittelse av narkotika. Peder ble overrasket og nektet for at det var tilfelle. Jørgen ba Peder om å vrenge lommene sine. Peder nektet. Jørgen sa at de måtte være sikre på at han ikke hadde noe på seg, ettersom andre ungdommer på institusjonen slet med rusmisbruk.

Jørgen sjekket først sekken til Peder uten å finne noe. Han kjente så utenpå lommene på jakken til Peder, og kjente noe som virket som en pose med noe. Han ba Peder ta fram posen, og Peder gjorde

det. Peder sa at han bare skulle oppbevare den for en venn til i morgen, og at han ikke visste hva som var i posen. Jørgen ba Peder om å gi fra seg posen, men Peder gikk istedenfor bort fra Jørgen. Jørgen ba han stoppe og komme tilbake slik at de fikk snakket om dette. Peder hisset seg opp og begynte å rope; «bare vent til jeg finner ut hvem som tysta». Jørgen sa at det var nok nå og ba Peder gå på rommet sitt. Peder ropte til Jørgen at han ikke kunne tvinge han på rommet, og kastet posen med tabletter i gulvet. Jørgen gikk så bort til han, tok han i armen og ledet han opp på rommet.

Dagen etter hendelsene gjennomgikk Jørgen situasjonene som hadde oppstått sammen med Peder. Når det gjaldt kroppsvisitasjonen forklarte Jørgen at på grunn av informasjonen institusjonen hadde mottatt, var det nødvendig å sjekke om Peder hadde en pose tabletter. Institusjonen hadde ansvar for å gi alle beboerne forsvarlig omsorg, og kunne ikke risikere at Peder hadde med seg rusmidler inn på institusjonen. Peder påstod at institusjonen ikke hadde myndighet til å kroppsvisitere han. Han mente også at det ikke hadde vært nødvendig med kroppsvisitasjonen verken av hensyn til han selv, eller til de andre beboerne.

Peder påstod videre at Jørgen ikke hadde hatt lov til å ta han i armen. Jørgen sa det var nødvendig å lede han bort fra situasjonen når han oppførte seg slik som han hadde gjort. Jørgen hadde ikke opplevd situasjonen som truende for seg eller den andre ansatte, og ingen av ungdommene var på bygget, men det var nødvendig å lede Peder ut av situasjonen for at han skulle roe seg ned. Til dette sa Peder at Jørgen kunne håndtert situasjonen på en annen måte. Grunnen til at han hadde hisset seg opp var at han opplevde at Jørgen ikke trodde på han. Jørgen viste til at Peder hadde en forhistorie med utagering, og det var institusjonens oppgave å gi Peder forsvarlig omsorg. Det var åpenbart nødvendig å få Peder til å roe seg.

Drøft og avgjør de rettslige spørsmålene som følger av påstandene som er reist i oppgaven. Spørsmålet om Peder har rett til hjelpetiltak etter barnevernsloven § 3-1 skal ikke behandles.